17. Chứng tá đầu tiên về cái chết cao quý

Viên đội trưởng kêu lên: "Đúng, người này là Con Thiên Chúa!". Bạn bè của Con Người bị đóng đinh có lẽ không hiểu tiếng Latin hay tiếng Hylạp của ông. Những người lính của ông sợ hãi trước trận động đất và bóng tối, chỉ một số ít nhìn ông với ánh mắt thắc mắc, có lẽ là khinh thường, tin rằng ông đã phát điên. Nhưng không ai thực sự coi trọng vấn đề này, về ông và kẻ sống như ông, và cả ông cũng nhanh chóng giả vờ như không có chuyện gì xảy ra và tiếp tục xử tử các phạm nhân.

Bây giờ, lệnh rời đi ngay từ Philatô, đã mang lại cho ông một sự xao lãng tốt, đưa ông trở lại thực tế. Có lẽ, ông hy vọng quên được mọi thứ và quay trở lại cuộc sống như trước, chờ đợi để trở về Roma, rời bỏ đất nước phức tạp đó, những người Do Thái luôn nổi dậy chống lại Xêda, vì niềm tin tôn giáo của họ, để tận hưởng cuộc sống nghỉ ngơi ở một miền thôn dã nào đó của vùng Lazio hay Tuscana.

Nhưng ngay khi đến chỗ Philatô, ông thấy một người Do Thái giàu có, ăn mặc chỉnh tề đứng bên ngoài, và ông biết vị Tổng trấn gọi ông đến không có mục đích nào khác ngoài việc trình báo về án lệnh mà ông đã thi hành với các tử tội.

Philatô đón ông khác với thường lệ. Ông thấy rằng vị tổng trấn đang nôn nao đợi ông, ông ta muốn hỏi về điều gì đó vào phút cuối, khiến ông ta quan tâm hơn là những báo cáo đã hoàn thành nhiệm vụ thông thường. Ông ta hỏi ông liệu Chúa Giêsu Nazarét đã chết chưa, Ngài có thực sự chết nhanh như vậy không?
Như thế, viên đội trưởng trở thành người đầu tiên trong lịch sử kitô giáo loan báo cho một người ngoại đạo về sự chết của Chúa Kitô.

Và ở đó, ông không chỉ được thúc bách tường trình thông tin chủ quan: “Vâng, ông ấy đã chết vào giờ thứ chín, trước những tên tử tội khác. Chúng tôi đã xác thực bằng việc đâm vào cạnh sườn ông ta, có nước và máu chảy ra. Ông ta hoàn toàn kiệt máu”. Ông nhận ra rằng mình không thể nói như thế này về cái chết đã chứng kiến. Philatô cảm thấy sự do dự của ông, như thể ông là người phải báo cáo cái chết bi thảm của người con cho chính cha anh.

Philatô quan sát kĩ anh và cảm giác sợ hãi đến, khi ông nhớ lại việc xét xử Chúa Giêsu. Vì lý do này mà ông không trở nên mất kiên nhẫn. Ông ở trước thái độ lạ thường của viên đội trưởng, ông không nói chỉ nhìn chằm chằm vào anh cách kinh ngạc. Quyền bính không còn là của ông: người kia đã có một trải nghiệm lớn lao hơn ông, hoặc cũng chính là trải nghiệm mà ông đã có lúc sáng, khi ông nhìn thấy Chúa Giêsu, sau một đêm bị tra tấn, bị đánh đập tàn nhẫn nhưng lại rất vĩ đại, rất có uy quyền.

Viên đội trưởng quên mất người đang đứng trước mặt mình là ai: trong lòng ông chỉ thấy Chúa Giêsu, như thể ông đang nói với mình, mô tả lại cảnh tượng đó, những lời cuối cùng, sự trút hơi thở cuối, sự gục đầu, sự im lặng khủng khiếp, sự biến mất của mọi sự và mọi người khỏi nhận thức của ông về thế giới, chỉ còn lại Chúa Giêsu; và ngay cả trước mặt Philatô, ông thấy mình lặp lại những gì ông đã nói, những gì ông đã tuyên xưng: "Đúng, người này là Con Thiên Chúa!".

Philatô lùi lại, như thể bị một cú đánh mạnh. Ông quay lưng về phía bức tường. Viên đội trưởng im lặng; nhưng lạ thay, ông cảm thấy một sự bình an lớn lao trong lòng. Nỗi ghê tởm, nỗi buồn trống rỗng mà ông từng cảm thấy trước đó như màn sương mù vô tận, đã biến mất. Bởi vì khi ông nói về Chúa Giêsu, về cái chết của Ngài, về hơi thở cuối của Ngài, ông cảm thấy như thể những gì ông đã thấy và nhận thức lúc ba giờ chiều vẫn *còn đó mồn một* trong ông, nó là một thực tại chưa kết thúc, như ân huệ cứ kéo dài mãi. Ông như cảm nhận được luồng thần khí ấy thổi vào mình, hơi thở cuối lại thành một khởi đầu không có hồi kết nơi ông. Ông không biết bằng cách nào, tại sao, hay như thế nào, nhưng đột nhiên trong lòng ông dâng lên sự chắc chắn rằng Con Người đó vẫn còn sống. Ông không chỉ chứng kiến một cái chết đơn thuần, mà là sự khởi đầu của một thực tại mới, hoàn toàn gắn liền với Con Người ấy, hoàn toàn cấu thành nên Ngài. Một thực tại mới đã bắt đầu trong tâm hồn ông, vì thế ông không thể phủ nhận. Người Nazarét đó đã hiện hữu trong ông, ông cảm nhận được Ngài đang sống, như thể hơi thở sự sống từ thân xác đang hấp hối của Ngài đã thấm nhập vào ông. Quả thật, ông kinh ngạc trước hiện thực của khoảnh khắc đó, mẹ của Chúa Giêsu vẫn đứng đó, không bị tan nát như một người phụ nữ Do Thái đáng lẽ phải trải qua trước cái chết thật khủng khiếp của con trai mình! Bà vẫn đứng đó, nhìn con trai mình, như thể bà nhìn thấy điều gì đó vượt lên trên cái chết của Ngài, vượt lên trên sự giày vò, vượt lên trên sự ác độc đã đạt đến tột đỉnh của nó.

Philatô cho ông lui ra mà không nói gì thêm. Ông ta chỉ nói cho phép người Do Thái giàu có đứng trước cửa mang xác người bị kết án đi chôn ở đâu tùy ý. Ông ta còn ra lệnh cho ông phải tháp tùng trong tất cả các việc này, để tránh bất kỳ sự bất thường nào có thể xảy ra; đó là điều mà viên đội trưởng sẵn sàng tiếp nhận với cảm xúc thầm kín, khi nghĩ đến việc có thể gặp lại Người Nazarét đó.